

Драган Б. Лакићевић
Српска књижевна задруга
Београд

КЊИЖЕВНА ЧИТУЉА

(Белешка уредника књиге *Небо, иако дубоко* Весне Капор, 113. Коло Српске књижевне задруге, 2021)

Неки ће нову књигу Весне Капор видети као кратак роман, други као новелу, трећи као нешто треће. Мени се чини, да је пред нама, најпре, драмска поема. Поема јер спаја свој основни приповедачки поступак са елементима поезије; драмска јер се одвија на сцени људских осећања, пре свега бола и жалости. На тој сцени траје велика жалба – жалба је у Весниним и мојим крајевима друго име за испраћај покојника: све оно што се ради, а поготово говори у тужбалицама, говорима, запевкама... Само што жалба као народни обичај траје дан-два, а у Весниној књизи знатно дуже, колико траје жалост, цео живот. Овде је то жалост за јединим и јединственим бићем, изгубљеним неправедно и несхватљиво – за животом идеалне девојке у цвету врлине и младости. Њу су изгубили многи, најпре и највише родитељи, потом ближњи, они који су је познавали, и, на крају, што је за књижевност најважније, они који ће је тек упознати, а то су читаоци... Неку врсту потреса бола и бића доживео је и први читалац ове књиге, њен уредник.

Драмска поема, или полифона тужбалица, под насловом *Небо, иако дубоко*, састоји се из гласова, обраћања или писама оних који туже за Таром Сеницом – тако се зове трагична јунакиња ове књиге, у стварности и у књизи. Да прикаже тих неколико гласова, њихове посебне интонације и нијансе, Весна Капор покренула је неколико поступака, од којих је најважнији онај који се састоји у начинима да се по изразу препознају лица или актери ове трагедије. Једно од тих лица је и сама ауторка – списатељица се ту позиционирала изузетно вешто: њен глас иде напореда са гласом несрећне мајке. Глас мајке је најизразитији, с највећим емотивним интензитетом, подсећа на средњовековне плачеве, а у наш слух призива „Тугу за младенцем Угљешом” монахиње Јефимије.

Главна особина ових гласова – управног говора и језика – јесте загрцнутост. Та загрцнутост испуњава ову полифину тужбалицу потресима бића и бола. Хроника једног прекраћеног живота и једне преране смрти иде напореда са дневником туге и вишегласних израза жалости и претапа се у степене и градацију поеме. Свет животне среће, младости, нежности, узнесења љубави – потамнео је од судбинске патње: пред нама је изузетна књижевна читуља.

Књига Весне Капор садржи хришћански доживљај смрти, али тај доживљај неће увек умањити бол; хришћанска туга ће, бар на тренутке, још више осветлити закутке душе, живот и смрт, дубину љубави и сјај успомене.

Мисао да је бол дубок као небо проистиче и из наслова *Небо, иако дубоко* и из целе књиге. Велики песник је рекао да је небо и изнад и испод нашег постојања. Тако је и бол испод и изнад нашег постојања – и горе и доле, и пре и после. И сада и увек.